

به نام خدا

مهارت های اجتماعی دانش آموزان

مؤلف :

رضوان علی بخشی

انتشارات ارسطو

(سازمان چاپ و نشر ایران - ۱۴۰۳)

نسخه الکترونیکی این اثر در سایت سازمان چاپ و نشر ایران و اپلیکیشن کتاب رسان موجود می باشد

chaponashr.ir

سرشناسه : علی بخشی، رضوان، ۱۳۵۴
عنوان و نام پدیدآور : مهارت های اجتماعی دانش آموزان / مولف رضوان علی بخشی.
مشخصات نشر : انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری : ۱۱۶ ص.
شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۴۰۸-۳۹۳-۷
وضعیت فهرست نویسی : فیبا
موضوع : دانش آموزان - مهارت های اجتماعی
رده بندی کنگره : PN۲۱۷۶
رده بندی دیویی : ۸۰۹/۲۳۶
شماره کتابشناسی ملی : ۹۴۹۳۸۸۶
اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیبا

نام کتاب : مهارت های اجتماعی دانش آموزان
مولف : رضوان علی بخشی
ناشر : انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)
صفحه آرای، تنظیم و طرح جلد: پروانه مهاجر
تیراژ : ۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ : اول - ۱۴۰۳
چاپ : زبرجد
قیمت : ۱۱۶۰۰۰ تومان
فروش نسخه الکترونیکی - کتاب رسان :
<https://chaponashr.ir/ketabresan>
شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۴۰۸-۳۹۳-۷
تلفن مرکز پخش : ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵
www.chaponashr.ir

فهرست

۹ مقدمه
۱۱ مفهوم رشد اجتماعی
۱۲ تربیت اجتماعی
۱۴ اهداف تربیت اجتماعی دانش آموزان
۱۵ هدف‌های روانی و اجتماعی تربیت اجتماعی
۱۶ مهارت‌های اجتماعی در دانش آموزان
۲۱ اجزاء مهارت
۲۱ فرایندهای اجتماعی
۲۳ اهمیت و ضرورت آموزش مهارت‌های اجتماعی به دانش آموزان
۲۵ مهارت‌ها و شایستگی‌های اجتماعی چیست؟
۲۶ تربیت مهارت‌های اجتماعی دانش آموزان
۲۶ آموزش مهارت اجتماعی به دانش آموزان
۲۷ هدف از آموزش مهارت‌های اجتماعی به دانش آموزان
۲۸ عوامل زمینه‌ای شکل‌گیری مهارت‌های اجتماعی دانش آموزان
۲۹ عوامل فرایندی شکل‌گیری مهارت‌های اجتماعی دانش آموزان
۳۲ عوامل پیامدی شکل‌گیری مهارت‌های اجتماعی دانش آموزان
۳۳ مهارت‌های اجتماعی پایه دانش آموزان
۳۴ مراحل گوش دادن
۳۵ انواع گوش دادن

- ۳۵..... تمرین‌هایی برای تقویت مهارت گوش دادن دانش آموزان
- ۳۵..... شعرخوانی و قصه‌گویی
- ۳۶..... داستان‌گویی
- ۳۶..... رنگ کردن
- ۳۶..... گوش دادن به نوار موسیقی
- ۳۶..... درست و نادرست
- ۳۷..... حدس زدن
- ۳۷..... مرتب کردن
- ۳۸..... گوش دادن به سخنان دیگران
- ۳۸..... گوش دادن صداهای طبیعی
- ۳۸..... مسابقه شنیدن
- ۳۸..... تکرار کلمات بی‌معنی
- ۳۹..... پخش صداهای طبیعی
- ۳۹..... گوش کردن ، اصلاح کردن
- ۳۹..... اجرای دستورالعمل
- ۳۹..... صدا آموزی
- ۴۰..... تصویر خوانی
- ۴۰..... پیام‌رسانی
- ۴۰..... تلفظ کردن
- ۴۰..... قافیه سازی
- ۴۱..... گوش کن ، تشخیص بده
- ۴۱..... داستان به‌هم‌ریخته

- ایده یابی ۴۱
- نتیجه گیری ۴۱
- حل معما ۴۲
- یادداشت برداری از آنچه نامفهوم است ۴۲
- نمودار ۴۲
- گزارش ۴۲
- گوش کردن به شعر ۴۳
- گوش کردن به انواع صحت ۴۳
- اصلاح گفته‌ها با دوباره گوش دادن ۴۳
- داستان نویسی با صداها ۴۴
- گوش دادن به گونه‌های متفاوت زبان رسمی و غیررسمی ۴۴
- دیدن و گفتن ۴۴
- گوش دادن به سخنان خود ۴۴
- توجه به مباحث معنی شناسی ۴۵
- توجه به مسائل نحوی زبان ۴۵
- ارزشیابی گوش دادن ۴۵
- چگونگی صحبت کردن و وضوح در گفتار ۴۶
- مهارت گفت‌وگو با دیگران متناسب با سن ۴۸
- عذرخواهی و پذیرش اشتباه ۵۲
- بازی و همکاری کردن ۵۳
- مهار و کنترل خشم ۵۳

- تقویت مهارت اجتماعی دانش آموزان در مدرسه و خانواده ۵۹
- اعتماد به نفس ۶۰
- عوامل تاثیر گذار بر عزت نفس ۶۲
- آموزش مهارت‌های اجتماعی توسط معلم ۶۳
- رویکرد جدید در تدریس مهارت‌های اجتماعی = (کلاس پاسخگو) ۶۵
- الگوسازی مهارت‌های اجتماع پسند ۶۸
- پیش‌بینی موقعیت‌های مشکل آفرین و بحث در مورد راه‌حل‌های مشکل ۶۹
- فراهم‌سازی فرصت‌هایی برای کارگروهی مشارکتی ۷۱
- نقش آموزش مهارت‌های اجتماعی در نظم مدرسه ۷۵
- تشخیص مشکلات روابط اجتماعی دانش‌آموزان ۷۷
- آموزش برای تقویت مهارت اجتماعی دانش‌آموزان ۷۷
- نقش مدرسه در پرورش مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان و عوامل مؤثر بر تربیت اجتماعی دانش
آموزان ۷۹
- نقش معلمان در توسعه مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان ۸۲
- روش‌های کمک به رشد مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان ۸۶
- برخی از مهارت‌های اجتماعی لازم در قرن بیست‌ویک ۸۸
- چرا دانش‌آموزان باید مهارت‌های تفکر انتقادی داشته باشند؟ ۸۹
- مزایای آموزش تفکر انتقادی چیست؟ ۹۰
- راهبردها و روش‌های آموزش مهارت تفکر انتقادی در آموزش ابتدایی ۹۱
- مهارت‌های ضروری برای تفکر انتقادی چه هستند؟ ۹۱
- کدام روش‌های آموزش مهارت تفکر انتقادی، سنجش‌گرانه اندیشی را در یک دانش‌آموز افزایش
می‌دهد؟ ۹۲

- ۹۴..... مطالعه با کمک مثال را به دانش‌آموزان بیاموزید.
- ۹۴..... از آموزش آکادمیک فراتر بروید.
- ۹۸..... چگونه مهارت تصمیم‌گیری را در دانش‌آموزان تقویت کنیم؟
- ۹۹..... راهکار برای آموزش مهارت‌های حل مسئله به دانش‌آموزان
- ۱۰۳..... استراتژی‌های آموزش مهارت‌های اجتماعی به دانش‌آموزان در مدارس
- ۱۰۵..... مهارت‌های همدلی
- ۱۰۵..... مهارت‌های بین فردی
- ۱۰۵..... مهارت‌های تصمیم‌گیری
- ۱۰۵..... مهارت‌های حل مسئله
- ۱۰۶..... مهارت‌های مقابله با استرس
- ۱۰۶..... مهارت‌های اجتماعی افزایش بازی‌ها
- ۱۰۷... چرا آموزش مهارت‌های اجتماعی- عاطفی به جلوگیری از خشونت در مدرسه کمک می‌کند؟
- ۱۰۷..... منظور از آموزش مهارت‌های اجتماعی- عاطفی چیست؟
- ۱۰۸..... آموزش‌های مهارت‌های اجتماعی شامل چه مواردی است؟
- ۱۰۹..... نحوه‌ی آموزش مهارت‌های اجتماعی- عاطفی
- ۱۱۰..... تأثیر آموزش مهارت‌های اجتماعی-عاطفی بر خشونت مدرسه
- ۱۱۱..... سایر فواید آموزش مهارت‌های اجتماعی- عاطفی
- ۱۱۱..... آموزش مهارت‌های اجتماعی- عاطفی یک روش مختص همه ندارد
- ۱۱۲..... اقداماتی برای کاهش قلدری در مدرسه
- ۱۱۲..... رابطه‌ی معلم و دانش‌آموزی را قوی‌تر کنید.
- ۱۱۵..... منابع

مقدمه

انسان موجودی اجتماعی است و از لحظه تولد تا آخر عمر در اجتماع به سر می‌برد و پیوسته با انسان‌های دیگر در تعامل است او در کنار تعامل همواره باید یاد بگیرد که چگونه در جمع زندگی و نیازهای خود را ارضا نماید برای این کار آموختن مهارت‌های اجتماعی لازم است تا فرد طی فرآیند جامعه‌پذیری این مهارت‌ها را فراگیرد و با یادگیری درست آن‌ها می‌تواند به شکل‌گیری درستی از رشد اجتماعی برسد.

اصلی که باید همیشه مورد توجه اصلی معلمان و مربیان قرار گیرد این است که با پیشرفت تمدن و فرهنگ رشد اجتماعی دانش آموزان را در قالب تحقق هدف آموزش مهارت‌های اجتماعی و مسئولیت‌پذیری اجتماعی برنامه‌ریزی کنند. اگر چنانچه در گذشته افراد به دنبال گوشه‌گیری و انزوا بودند. امروزه امکان این گوشه‌گیری در روابط دیگر امکان‌پذیر نیست و هر لحظه نیاز است که فرد دامنه‌ی ارتباطی خود را با محیط پیرامون خود افزایش دهد. این نیز جز از طریق پذیرش مسئولیت به‌اندازه توانایی‌های افراد ممکن پذیر نخواهد بود و مدرسه بهتری مرکزی است که زمینه‌ی لازم برای رشد اجتماعی صحیح دانش آموزان و کسب مهارت‌های اجتماعی دانش آموزان را به همراه خواهد داشت.

از مهم‌ترین اهداف آموزشی مدرسه توسعه مهارت‌های اجتماعی بوده و میزان برخورداری دانش آموزان از این مهارت‌ها بر سلامت فردی و اجتماعی و نیز موفقیت تحصیلی آنان اثرگذار است.

آموزش مهارت‌های اجتماعی مجموعه‌ای از راهبردهاست که هدفش کمک به دانش آموزان برای برقراری و حفاظت تعاملات مثبت با دیگران است. اکثر دانش آموزان مهارت‌های اجتماعی متناسب با فرهنگشان را به دست می‌آورند ولی برخی دیگر و از جمله بیشتر دانش آموزان با نیازهای ویژه آموزشی موفق نمی‌شوند و باید به آن‌ها مهارت‌های اجتماعی را آموزش داد تا بتوانند آنچه را که در موقعیت‌های اجتماعی مختلف برایشان مناسب است انتخاب کنند. عدم بهره‌مندی از مهارت‌های اجتماعی سبب تضعیف روابط اجتماعی افراد می‌شود و ناسازگاری اجتماعی را فراهم

می‌آورد و این ناسازگاری اجتماعی زمینه را برای تأثیرگذاری منفی بر روی انگیزه‌ی افراد فراهم می‌آورد و سبب کاهش انگیزه‌ی افراد در انجام کارهای عملیاتی می‌گردد.

تبعات و پیامدهای برخورداری از سطوح نامناسب مهارت‌های اجتماعی منجر به فقدان سلامت رفتاری و اجتماعی نامناسب در دوران بزرگسالی خواهد بود دانش‌آموزانی که از لحاظ مهارت‌های اجتماعی اوضاع مناسبی دارند می‌توانند با بزرگسالان ارتباطات موفق‌تری در مقایسه با دانش‌آموزانی که از مهارت اجتماعی مناسبی برخوردار نیستند برقرار نمایند.

به نظر جان دیویی فیلسوف و مربی مشهور آمریکایی تعلیم و تربیت جدید همیشه باید تغییرات و نیازهای اجتماعی را در نظر بگیرد و باید میان محیط مدرسه و محیط زندگی حقیقی و فعالیت‌های مثبت آن همواره ارتباط موجود باشد.

رفتار اجتماعی پایه و اساس زندگی هر فرد را تشکیل می‌دهد و رشد اجتماعی به‌نوبه‌ی خود سبب اعتدالی رشد عقلانی و سایر ابعاد می‌شود رشد اجتماعی به معنای همسانی و همخوانی شدن با قواعد ارزش‌ها و نگرش‌های گروهی و اجتماعی است در این فرایند دانش‌آموزان مهارت‌ها و دانش‌ها و شیوه‌های سازگاری را می‌آموزند و امکان روابط متقابل را در یک فعل‌وانفعال اجتماعی می‌آورد.

رشد اجتماعی مهم‌ترین جنبه از وجود آدمی است چراکه فرض بر این است که افراد بدون داشتن رشد اجتماعی و داشت مهارت لازم قادر نخواهند بود با تعامل با دیگران وظایف خود را به‌درستی انجام دهند. افراد هر چه بیشتر یاد می‌گیرند و تجارب بیشتری کسب می‌کنند بیشتر به این رابطه پی می‌برند که از راه مبادله‌ی عواطف و احترام به دیگران و تعامل اجتماعی با آنهاست که احساس رضایت دست پیدا می‌کنند و روزبه‌روز بیشتر به‌یقین می‌رسند که احساس مفید بودن و خوشبختی آنها به میزان رشد اجتماعی آنها بستگی دارد، با توجه به اینکه انسان موجودی اجتماعی است برنامه‌ی مدارس را باید طوری تنظیم کرد که در عین پرورش استعدادها و مهارت‌های گوناگون دانش‌آموزان آنها را به یک فرد اجتماعی تعدیل کند که صلاح خود و صلاح جامعه را تشخیص دهند. با توجه به اینکه فرایند جامعه‌پذیری یکی از اهداف مهم در آموزش و پرورش است ما در نوشتار بر آنیم تا به بررسی نظری دو شاخص مهم مهارت اجتماعی و رشد اجتماعی و اهمیت آن در نظام تعلیم و تربیت بپردازیم.

مفهوم رشد اجتماعی

جنبه‌ی اجتماعی رشد فرد، پایه و اساس زندگی انسانی او را تشکیل می‌دهد. ادامه‌ی زندگی انسان جز در جامعه جریان پیدا نمی‌کند. رشد اجتماعی کودک مانند سایر جنبه‌های رشدی او به تدریج گسترش پیدا می‌کند و تقریباً همه فعالیت‌های او تحت تأثیر اطرافیان قرار می‌گیرد. رشد و تکامل اجتماعی کودک با سایر مظاهر رشد و تکامل وی هماهنگ و کاملاً مرتبط است.

افراد وقتی از نظر اجتماعی « رشد یافته » محسوب می‌شوند که در این زمینه کاملاً به شکوفایی رسیده باشند. یعنی به سطحی از مهارت در روابط اجتماعی دست یافته باشند که بتوانند با مردم به راحتی زندگی کنند و سازگاری داشته باشند.

رشد اجتماعی از آغاز ارتباط کودک با اطرافیان آرام آرام شروع می‌شود؛ که ابتدا با والدین و نزدیکان و بعدها با اجتماع و دیگران نشان داده می‌شود.

منظور از رشد اجتماعی، نضج فرد در روابط اجتماعی است به طوری که بتواند با افراد جامعه‌اش، هماهنگ و سازگار باشد. فرد را وقتی اجتماعی خوانند که نه تنها با دیگران باشد، بلکه با آنان همکاری کند. رشد اجتماعی مهم‌ترین جنبه‌ی وجود هر شخص هست. چراکه رشد اجتماعی نه تنها در سازگاری و انطباق با اطرافیان مؤثر است، بلکه در آینده، در میزان موفقیت شغلی و پیشرفت اجتماعی فرد نیز تأثیر دارد.

معیار اندازه‌گیری رشد اجتماعی هر کس، میزان سازگاری او با دیگران است. این دیگران شامل همه است، از دوستان، معلمان، افراد خانواده و بستگان گرفته تا همسایه‌ها و... حتی کسانی که برای اولین بار با آن‌ها برخورد می‌کنیم.

افراد هرچقدر که بیشتر یاد می‌گیرند و تجربه‌های بیشتری کسب می‌کنند؛ بیشتر به این واقعیت پی می‌برند که از راه مبادله‌ی عواطف و احترام به دیگران و تعامل اجتماعی با آن‌ها است که به احساس رضایت دست می‌یابند و روزبه‌روز بیشتر به یقین می‌رسند که احساس مفید بودن و خوشبختی آن‌ها به میزان رشد اجتماعی‌شان بستگی دارد.

رشد اجتماعی مانند رشد جسمانی و ذهنی یک کمیت پیوسته است و به تدریج به کمال می‌رسد. برای بیشتر افراد، رشد اجتماعی به تدریج در طول زندگی به طور طبیعی و در برخورد با تجربه‌ها حاصل می‌شود و این همان کیفیتی است که به اصطلاح « کمال یا پختگی » نامیده می‌شود.

به طور کلی منظور از رشد و تکامل اجتماعی این است که فرد بتواند روابط اجتماعی برقرار کند یا رشد و نمو لازم برای برقراری در روابط اجتماعی را به دست آورده باشد. به عبارت دیگر وقتی فرد یاد گرفت که با معیارهای گروه، خلیقات و سنت‌ها هم‌نوایی کند و به مرحله‌ای رسید که توانست با جامعه‌اش ارتباط و تعامل داشته باشد؛ می‌گوییم از لحاظ اجتماعی رشد و تکامل یافته است. بنابراین، احساس وحدت اجتماع و برقراری روابط متقابل میان افراد یک جامعه و همکاری با دیگران از جمله خصایص رشد و تکامل اجتماعی است. رسیدن به این مرحله از رشد مستلزم آن است که کودک در علائق خود تغییر بدهد، شیوه‌های جدید رفتار را فراگیرد، و دوستان جدیدی انتخاب کند. فرد اجتماعی علاوه بر آن که مایل است با دیگران به سر برد، خواهان تشریک مساعی با آنان نیز هست. وی می‌خواهد کاری برای آن‌ها انجام دهد. فرد گروه دوست یا گروه جو شدیداً مایل است با هم‌نوعانش باشد و از تنهایی دل‌تنگ می‌شود و همین که خود را در میان گروه خود ببیند میلش ارضا می‌شود هر چند که با آنان تماس پیدا نکند.

همان‌طور که اشاره شد، در رشد اجتماعی: خانواده شامل (والدین، خواهران و برادران)، خویشان، همسالان و دوستان، معلمان و مربیان و کلیه افراد جامعه که در اطراف او وجود دارند نقش به‌سزایی دارند. در این میان نقش خانواده به‌عنوان کوچک‌ترین واحد اجتماعی به‌صورت غیررسمی و سپس مدرسه به‌عنوان دومین نهاد که به‌صورت رسمی از طریق انتقال ارزش‌ها و هنجارهای جامعه نقش حساسی را بر عهده‌دارند.

تربیت اجتماعی

تربیت در معنای وسیع « شامل پرورش روح و جسم فرد و جامعه در عرصه‌های گوناگون است، یکی از ابعاد مهم تربیت که تأثیر زیادی بر سایر ابعاد دارد، تربیت اجتماعی است. زندگی در جامعه‌ی امروز نیازمند کسب سلسله‌ای از دانش‌ها، مهارت‌ها و نگرش‌ها در زمینه‌های مختلف از جمله بعد اجتماعی است.

در مورد تربیت اجتماعی تعاریف گوناگونی ارائه شده است. جامعه شناسان، روان شناسان و انسان شناسان از دیدگاه خود تعریفی از این مفهوم ارائه داده اند.

در فرهنگ علوم رفتاری در مورد تربیت اجتماعی آمده است: تجاربی معمولاً کنترل شده که توانایی و شایستگی فرد را برای شرکت در زندگی گروهی افزایش و گسترش می دهد.

تربیت اجتماعی ساختن انسان در برابر امور و وقایع اجتماعی است تا عکس العمل های به جا نشان دهد و بتواند استعداد های ذاتی خود را به نفع جامعه و فراخور نیازمندی های آن به ظهور برساند. پس تربیت اجتماعی فرد را برای قبول مسئولیت در جامعه آماده می سازد. هر چند در جریان اجتماعی ساختن افراد، هر شخص دارای استعدادهای بالقوه جهت یادگیری بسیاری از رفتارهاست و آن حرکاتی را بیشتر انجام می دهد که با موازین گروهی اجتماعی اش سازگارتر است و این گونه رفتارهایش از مقبولیت برخوردار هست، فرد باید به گونه ای تربیت شود که به اجتماع خدمت کند و در هنگام ضرورت به تنهایی به اندیشه بپردازد و یا در موقع لزوم با آرای جمعی مخالفت نماید. پس اجتماعی شدن و اجتماعی بودن تنها مفهوم سازگاری را نمی رساند بلکه آنجا که گروه و جمع در مسیر خطایی می روند و یا براندیشه ای اصرار می ورزند که براساس بنیان محکمی استوار نیست فرد باید قدرت ابراز وجود داشته و توان مخالفت با آن اندیشه را داشته باشد. تربیت اجتماعی تأمین تمهیدات لازم جهت متجلی ساختن ارزش ها و ضوابط اجتماعی در فرد به منظور مؤثر بودن او در برخوردهای اجتماعی اعم از هدایت دیگران، مخالفت با نظرات غیرمنطقی، توافق و سازگاری و اموری نظیر آن ها است.

در مورد تربیت می توان به این جمع بندی رسید که: تربیت اجتماعی فرآیندی است که به وسیله آن، فرد راه ها، افکار، معتقدات، ارزش ها، الگوها و معیارهای فرهنگ خاص خود را یاد می گیرد و آن ها را جزء شخصیت خویش می نماید. مجموع قابلیت ها، صلاحیت ها و مهارت های اجتماعی است که فرد باید درباره خود، خانواده، دوستان، جامعه و عملکردهای اجتماعی، نهادهای اجتماعی، ارتباطات اجتماعی و روش های آن به دست آورد. یعنی این که کسی را می توان دارای تربیت اجتماعی دانست که بتواند نقش ها و وظایف گوناگون اجتماعی خود را در زندگی اجتماعی با موفقیت ایفا نماید.

تربیت اجتماعی جز از طریق خودآگاهی تک تک افراد جامعه و احساس همدلی و سازگاری بین افراد یک اجتماع محقق نمی شود و به فردی تربیت شده‌ی اجتماع اطلاق می گردد که همواره درصدد شناخت کامل تر از اجتماع خود و موفقیت آن باشد، رفتارش با شرایط ، هنجارها و ارزش های جامعه سازش و انطباق داشته باشد، برای بهبود روند امور و گسترش کار و حل مشکلات موجود به تفکر و تدبیر بپردازد و قادر باشد در وضعیت های تازه ای که رخ می دهد در ارتباط با حل مسئله با استفاده از مهارت های اجتماعی تصمیم منطقی گرفته و اقدام نماید.

اهداف تربیت اجتماعی دانش آموزان

منظور از هدف اجتماعی، رنگ اجتماعی دادن به فعالیت های فرد است. برای تربیت اجتماعی اهداف متفاوتی بیان شده است ، که مهم ترین آن ایجاد آمادگی برای انطباق با محیط اجتماعی هست.

شریعتمداری برای تربیت اجتماعی در جامعه اسلامی اهداف زیر را مطرح می کند:

- ۱- رعایت حقوق همه ی انسان ها و مراعات انصاف در برخورد با آنان.
- ۲- ایجاد روابط مهرآمیز و همراه باگذشت و فداکاری و ایثار با دیگر مؤمنان و مسلمانان.
- ۳- تکریم مؤمنین و بالآخر دانشمندان؛ علما و فقهای اسلام.
- ۴- تقویت روحیه ی خدمت و اهتمام به امور مسلمان ها.
- ۵- تقویت روحیه ی تعاون در کارهای خیر و تقوی و تکامل اجتماعی.
- ۶- ایجاد روحیه ی تفاهم و برادری میان مؤمنان و مسلمانان و تحکیم روحیه ی مساوات خواهی
- ۷- تقویت سعه ی صدر در معاشرت و ایجاد روحیه ی هم فکری و شور و تبادل.
- ۸- پرورش روحیه ی عدالت خواهی و داوری به حق و پذیرش آن، هرچند که به زیان فرد و بستگانش باشد.
- ۹- تقویت احساس تعهد، نسبت به هدایت و رشد و آگاهی دیگران.

- ۱۰- ایجاد روحیه‌ی ستیز در برخورد با ستم‌کاران در حد عدل اسلامی و بازگرداندن ظالم از ستم‌گری و حمایت از مظلوم و بازداشتن او از ستم‌کشی.
- ۱۱- تلاش برای اصلاح بین افراد و رفع اختلاف بین مسلمین و رفع تجاوز و تعدی.
- ۱۲- ایجاد روحیه‌ی دعوت به خیر و توصیه‌ی به حق و توصیه‌ی به صبر.
- ۱۳- شناخت معروف و منکر و پذیرش مسئولیت « امر به معروف و نهی از منکر».
- ۱۴- تعظیم شعائر اسلامی و تحکیم موقعیت مساجد و جماعات و مراکز عبادی و دینی.
- ۱۵- ایجاد عادت به نظم و انضباط در همه‌ی مناسبات فردی و اجتماعی

هدف‌های روانی و اجتماعی تربیت اجتماعی

- ۱- تقویت وجدان کاری و گسترش و عمق نظم‌پذیری اجتماعی در تمام پهنه‌های زندگی.
- ۲- تقویت مهارت‌های اجتماعی در قدرت‌سازی با دیگران.
- ۳- تقویت روح همکاری، همدلی، نوع‌دوستی، گذشت، فداکاری و همزیستی.
- ۴- ایجاد حسن احترام به خود، دیگران و تحمل عقاید دیگران.
- ۵- شناخت اصول، قانونمندی‌ها و تبعیت از آن‌ها در هنگام برخوردهای فردی و اجتماعی.
- ۶- گسترش همیاری درسی و تحصیل از طریق گروه‌های دانش‌آموزی.
- ۷- تمرین نقش‌پذیری، مسئولیت‌پذیری و تن دادن به کارهای جمعی و تعاون برای پیشبرد اهداف تربیتی.
- ۸- تمرین مشارکت جمعی، تصمیم‌گیری جمعی و مشخصه‌های آن.